

Я. В. Мельник, аспірант
кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління
національною безпекою Національної академії
державного управління при Президентові України

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ПРАВОПОРЯДКУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ

У статті розглянуто напрями, організаційні методи, форми і способи взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях, які визначають особливість заходів щодо її реалізації.

Особлива увага приділена таким формам взаємодії, як узгодження спільних дій, укладання адміністративних договорів, спільна нормотворча діяльність.

Результати дослідження отримані шляхом використання таких методів: аналізу й синтезу під час дослідження питання здійснення нормотворчості й процесу взаємодії між правоохоронними органами на місцевому та регіональному рівні разом з органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування; методи систематизації та формалізації використані під час дослідження видів адміністративних договорів між правоохоронними органами й органами місцевого самоврядування й органами виконавчої влади.

У результаті дослідження автор дійшов таких висновків. Взаємодія відбувається на рівні нормотворчої діяльності, яка не унормована чинним законодавством, зокрема організаційний його складник. Правоохоронні органи ініціюють взаємодію в питаннях підготовки нормативних актів профілактичної спрямованості, а місцеві ради й органи виконавчої влади є ініціаторами на етапі їх узгодження та експертизи. Існування координаційних структур такої взаємодії й розгалуженої низки координаційно-організаційних заходів є запорукою їх ефективності. Взаємодія породжує адміністративно-процесуальні відносини, які належать до управлінських правовідносин. Адміністративні комісії місцевих виконавчих органів виступають як суб'єкти профілактики адміністративних правопорушень. Специфіка взаємодії ґрунтується на адміністративних договорах, пов'язаних саме зі спільною реалізацією владних повноважень, координацією зусиль для досягнення будь-яких інтегрованих результатів управлінської діяльності. Договори мають цивільно-правову природу, а під час реалізації владних повноважень – ні. Вони стають надзвичайно актуальними в аспекті поглиблення процесу децентралізації в Україні. Правоохоронні органи й органи місцевого самоврядування виступають як рівноправні, організаційно не підпорядковані суб'єкти профілактичної діяльності на місцевому та регіональному рівнях.

Ключові слова: взаємодія органів виконавчої влади у сфері правопорядку, організаційні методи, організаційні форми, правоохоронні органи, адміністративно-запобіжні заходи, адміністративний договір.

Ya. V. Melnyk. Features of the interaction of executive bodies in the field of law protection at the regional and local levels

The general articulation of the issue and its connection with the important research and practice tasks. The article describes the directions, organizational methods, forms and methods of interaction of executive authorities in the field of law and order at the regional and local levels, which determine the peculiarity of measures for its implementation. The low level of cooperation between local law enforcement agencies and local governments and local executive bodies is a major problem that needs to be addressed as soon as possible. This will significantly increase the level of combating crime and delinquency at the local and regional levels.

The analysis of the recent publications regarding the issues this article deals with; identification of parts of the general problem that have not been previously addressed. A significant number of both scientific (K.K. Afanasyev, R.R. Gren, A.M. Kolodiy, V.V. Kopychikov, S.L. Lysenkov, Yu.S. Nazar, O.I. Ostapenko) and legal sources on the interaction of executive bodies in the field of law and order at the regional and local levels were studied.

Particular attention was paid to such forms of interaction as coordination of joint actions, conclusion of administrative agreements, joint rule-making activities.

The purpose (the objective) of this article. The main aim of article is proposing improved better mechanisms and methodology of interaction of public organizational structures in the issue of ensuring public safety and law and order at the regional and local levels in Ukraine

The key results and the background. The results of the study were obtained by using the following methods: analysis and synthesis in the study of the implementation of rule-making and the process of interaction between law enforcement agencies at the local and regional levels together with the executive and local governments; methods of systematization and formalization were used in the study of types of administrative agreements between law enforcement agencies and local governments and executive authorities.

As a result of the study, the author came to the following conclusions. The interaction takes place at the level of rule-making activity, which is not regulated by the current legislation, in particular its organizational component. Law enforcement agencies initiate cooperation in the preparation of normative acts of preventive orientation, and local councils and executive bodies act as initiators at the stage of their coordination and examination. The existence of coordination structures of such interaction and an extensive

number of coordination and organizational measures is the key to their effectiveness. Interaction gives rise to administrative-procedural relations, which belong to the administrative legal relations. Administrative commissions of local executive bodies act as subjects of prevention of administrative offenses. The specifics of the interaction are based on administrative agreements, which are connected with the joint exercise of power, coordination of efforts to achieve any integrated results of management.

Conclusions and the prospects of the further research. They are becoming extremely relevant in terms of deepening the decentralization process in Ukraine. Law enforcement agencies and local governments act as equal, organizationally non-subordinate subjects of prevention activities at the local and regional levels. This situation requires further study of the all identified problems.

Key words: interaction of executive authorities in the field of law enforcement, organizational methods, organizational forms, law enforcement, administrative and preventive measures, administrative agreements.

Постановка проблеми. Сучасні зміни соціально-економічних і політико-правових відносин в Україні та їх демократизація формують нові умови функціонування правоохоронної системи. Перспективна конституційна й адміністративно-територіальна реформи на фоні євроінтеграційних процесів зумовили суспільну тенденцію посилення захисту прав і свобод громадянина, вимагають чіткого визначення механізму реалізації правоохоронної функції держави на сучасному етапі. Ця соціально-політична тенденція ускладнена тотальною соціально-економічною та політичною кризою, яка диктує нагальну потребу докорінних змін усього комплексу вітчизняних суспільних відносин. Саме цей комплекс суспільних трансформацій в Україні викликав потребу суттєвої зміни парадигми організації правоохоронної діяльності, особливо на регіональному й місцевому рівнях.

Децентралізація влади й управління вимагає нових організаційних підходів, механізмів, форм, методів та організаційних заходів для розвитку взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях, особливо в аспекті їх взаємодії з органами місцевого самоврядування. Саме для розв'язання цієї проблеми існує необхідність щодо з'ясування наявних особливостей взаємодії цих організаційних структур у питанні забезпечення громадської безпеки та правопорядку на регіональному й місцевому рівнях в Україні.

Автор передусім приділяє увагу питанням взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку, а саме: органів внутрішніх справ – територіальним підрозділам Національної поліції України з місцевими органами самоврядування та місцевими органами виконавчої влади.

Методологічною основою статті стали сучасні загальні та спеціальні методи наукового пізнання. Системно-аналітичний метод сприяв аналізу сучасних наукових підходів дослідження особливостей взаємодії органів виконавчої влади у сфері охорони правопорядку в умовах децентралізації. Порівняльно-функціональний та аналітичний методи використовувалися при виявленні особливостей взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті автор значну увагу приділяє адміністративному праву й адміністративному судочинству, які є правовою базою взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях (О. Бандурка, Д. Галліган, В. Стефанюк, В. Колпаков, В. Перепелюк, І. Голосніченко, С. Ківалов, О. Остапенко, К. Бугайчук). Визначається особливість взаємодії публічних органів влади у сфері профілактики злочинності (А. Жалинський, О. Андреев, О. Остапенко). Досягнути поставленої мети автору допомогли основи теорії управління ОВС (В. Плішкін).

Проблеми особливостей взаємодії органів виконавчої влади у сфері забезпечення правопорядку на регіональному та місцевому рівнях у вітчизняній науковій літературі присвячені праці багатьох вітчизняних науковців. Автор у статті сконцентрував увагу на більш вагомих із них. Зокрема, Р. Грень приділив увагу особливостям взаємодії оперативних підрозділів правоохоронних органів у сфері обігу наркотичних засобів на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Ґрунтовною є монографія Ю. Назара стосовно особливостей практичної взаємодії ОВС із місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування в профілактиці адміністративних правопорушень. К. Афанасьєв у монографії розглядає адміністративний договір як основний правовий акт взаємодії правоохоронних органів, місцевих і регіональних органів державної влади й органів місцевого самоврядування.

Метою статті є дослідження особливостей організаційних підходів, механізмів, форм, методів і заходів реалізації взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях в умовах децентралізації публічного управління. Для досягнення мети необхідно виявити наявні механізми та методологію взаємодії публічних організаційних структур у питанні забезпечення громадської безпеки та правопорядку на регіональному й місцевому рівнях в Україні та надати відповідні рекомендації щодо їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Існує декілька напрямів взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях, які формують її особливості.

Перший із них С.В. взаємодія місцевих ОВС – територіальних підрозділів Національної поліції, із місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування у формі участі підготовки нормативно-правових актів місцевого та регіонального значення. У сучасній науці й державній управлінській практиці недооцінюється важливість цієї форми взаємодії.

«Нормотворчість місцевих органів виконавчої влади (передусім місцевих державних адміністрацій) та органів місцевого самоврядування свідчить, що значна частина їхніх правових актів належить до актів управління, які мають координаційний потенціал, регламентують та уточнюють порядок та особливості взаємодії між учасниками управлінських відносин» [4, с. 121].

«Діяльність ОВС у більшості випадів є безпосереднім об'єктом координаційного впливу у сфері профілактики адміністративних правопорушень, що зумовлює взаємодію територіальних ОВС, які мають виконувати координаційні рішення, з органами місцевого управління у формі «спільної розробки управлінських рішень» [19, с. 510]. ОВС беруть участь у проектно-консультативній роботі, починаючи з етапу підготовки акта управління профілактичною діяльністю або на етапі узгодження проекту, що фіксується у відповідних нормативно-правових актах.

«Нормотворча діяльність на місцевому та регіональному рівні достатньо не врегульована правовими нормами, зокрема потребує вирішення питання визначення суб'єктів ініціювання підготовки проекту нормативно-правового акту. Практична діяльність ОВС свідчить, що переважно вони є ініціаторами підготовки нормативних актів профілактичної спрямованості» [8, с. 79].

Місцеві ради та місцеві державні адміністрації здебільшого ініціюють взаємодію з ОВС на етапі узгодження й експертизи вже підготовленого проекту управлінського рішення. Вагоме значення має приділятися власне управлінським питанням прийняття акта управління, що зумовлюється конкретною ситуацією [6, с. 112]. Порядок подання підготовленого або погодженого з відповідним ОВС проекту правового акта управління до місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування регламентований відповідними нормативно-правовими актами, зокрема в п. п. 56–68 Типового регламенту місцевої державної адміністрації (затверджений Постановою КМ України від 11 грудня 1999 р. № 2263207) [22] і в регламентах відповідних державних адміністрацій. При цьому ОВС співпрацюють із відділами взаємодії з правоохоронними органами, оскільки саме на ці структурні підрозділи апаратів державних адміністрацій покладено завдання розробки проектів рішень керівництва та дорадчих органів облдержадміністрації з правоохоронних питань. Ініціатива прийняття таких рішень у багатьох випадках належить координаційним органам. «Проектно-консультативну роботу ОВС щодо підготовки профілактичних рішень місцевих рад і їх виконавчих органів здійснюють також за допомогою відповідних координаційних органів при виконавчих комітетах або ж за допомогою співпраці з постійними комісіями, депутатськими групами чи окремими депутатами. Особливого значення набуває проектно-консультативна робота ОВС у створенні комплексних програм профілактики злочинності та окремих видів правопорушень чи правопорушень окремих суб'єктів. Зокрема, у багатьох областях і містах активними учасниками підготовки програм профілактики злочинності були штаби органів внутрішніх справ» [15, с. 80–81].

Іншим способом взаємодії в межах адміністративної правотворчості з метою профілактики адміністративних проступків є видання спільних управлінських актів, що в сучасній практиці правоохоронної діяльності недооцінюються, зокрема й профілактичний потенціал узгодження управлінських дій з іншими державними та самоврядними органами. Лише останнім часом ОВС активніше почали використовувати можливості спільної адміністративної правотворчості з неправоохоронними органами.

«Безпосередньо здійснюючи заплановані заходи, працівники ОВС та інших державних і самоврядних органів у багатьох випадках використовували таку форму управління, як правозастосування, у рамках якої відбувається розгляд і вирішення управлінських справ і спорів» [21, с. 95].

Більша частина заходів щодо профілактики адміністративних правопорушень здійснюється в межах правоохоронного правозастосування. «У науці виділяються такі стадії правозастосування:

- установлення юридично значущих фактів і пошук правової норми, яку належить застосовувати до них;
- аналіз вибраної правової норми, який включає перевірку достовірності та правильності тексту, визначення межі дії й тлумачення правової норми;
- вирішення юридичної справи із заключним прийняттям акту застосування норми права». «Профілактичну спрямованість мають усі групи заходів адміністративного примусу. Відповідна взаємодія характеризується й опосередковується адміністративно-процесуальними формами, оскільки комплексне провадження у справах про застосування заходів адміністративного примусу є видом адміністративно-процесуального правозастосовного провадження. Особливістю адміністративно-процесуальних відносин є те, що вони у своєму розвитку породжують низку процесуальних зв'язків» [13, с. 271]. «Адміністративно-процесуальні правовідносини належать до управлінських правовідносин» [18, с. 152]. Науковці-процесуалісти наголошують на взаємодії не як на узгодженій за місцем, часом і засобами спільній діяльності, а як взаємній поведінці суб'єктів [23, с. 69], що виникає внаслідок дії однієї особи й викликає обов'язок іншого суб'єкта здійснювати певні вчинки.

До особливостей взаємодії належить реалізація правоохоронної діяльності через застосування заходів адміністративного попередження (запобігання), адміністративного припинення й адміністративної відповідальності, процесуальною формою якого є комплексне провадження у справах про застосування заходів адміністративного примусу. Серед завдань провадження у справах про адміністративні правопорушення законодавство виділяє

завдання органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, трудових колективів розробляти і здійснювати заходи, спрямовані на запобігання адміністративним правопорушенням [15, с. 90].

«Послідовна взаємодія ОВС із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в профілактиці адміністративних деліктів здійснюється, як правило, у випадках, коли працівники міліції порушують та розслідують справу про адміністративне правопорушення, а відповідні посадові особи органів місцевого самоуправління розглядають і виносять рішення у справі.

Здійснення провадження про адміністративні правопорушення регулюється КУпАП, на час видання якого найважливішими серед органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, були адміністративні комісії при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад і, безпосередньо, виконавчі комітети сільських, селищних рад» [7, с. 122–123]. Адміністративні комісії виступають як суб'єкти профілактики адміністративних правопорушень. Форми їхньої профілактичної діяльності різноманітні: узагальнення та аналіз учинених адміністративних проступків за категоріями справ; виявлення на підставі цієї діяльності умов і причин правопорушень; виступи в засобах масової інформації з роз'ясненням адміністративного законодавства; проведення інших видів виховної роботи [11, с. 20].

Адміністративно-попереджувальні заходи відзначаються певними проявами взаємодії територіальних ОВС із органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади. Серед цих заходів, які вирізняються особливою профілактичною спрямованістю й потенціалом щодо ефективної взаємодії, виділяється взяття на облік та офіційне застереження осіб про неприпустимість протиправної поведінки, а також обмеження руху транспорту по окремих ділянках вулиць, тимчасове обмеження доступу громадян на окремі ділянки місцевості й об'єкти, огляд вантажу, багажу, транспортних засобів з приводу відповідності їхнім різним вимогам, адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі, тощо.

Взаємодія ОВС з органами місцевого самоврядування й місцевими органами виконавчої влади здійснюється також за допомогою укладення адміністративних договорів.

Укладення договору про спільну управлінську діяльність є одним із найбільш перспективних варіантів у сфері державного управління [3, с. 133]. Вони є дієвим і незамінним засобом вирішення низки питань, пов'язаних саме зі спільною реалізацією владних повноважень, координацією зусиль для досягнення будь-яких інтегрованих результатів управлінської діяльності [12, с. 361].

«Скоординоване управління й розвиток обласних і місцевих колективів, узгодження їх різноманітних, іноді протилежних інтересів, можна здійснювати лише за допомогою юридично врегульованого договором співробітництва між радами та іншими організаціями, як підпорядкованими їм, так і ні» [3, с. 171–172]. Такі договори можуть укладатися в різноманітних сферах управлінської діяльності, зокрема у сфері охорони громадського порядку та безпеки. Вони є правовою формою адміністративної діяльності ОВС, у них переважно йдеться про укладення угод на охорону окремих об'єктів, коли вони мають цивільно-правову природу [4, с. 11], а при реалізації владних повноважень – ні.

«У сучасних умовах ОВС та органи місцевого самоврядування виступають як рівноправні, організаційно не підпорядковані суб'єкти профілактики. Саме тому постає питання про необхідність урегулювання їхніх відносин не за допомогою методу «влада-підпорядкування», а за допомогою диспозитивного методу, однією з правових форм якого є укладення адміністративних договорів. Регулювання профілактики адміністративних правопорушень за допомогою диспозитивного методу буде досить ефективним на локальному рівні, коли учасники профілактики розподіляють свої повноваження на період її здійснення» [16, с. 136].

«Доцільність укладення адміністративних договорів про взаємодію між ОВС та місцевими органами виконавчої влади зумовлена об'єктивними процесами децентралізації та деконцентрації державної влади» [15, с. 99]. «Відносини, побудовані на основі автономії, рівноправності й відсутності підлеглості та на узгоджувальній, договірній основі, які починають посідати чільне місце не тільки у правовій системі, а й у державно-правових відносинах» [20, с. 118]. Система суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень досить складна та багатоелементна. Саме тому узгодження дій суб'єктів за допомогою управлінських актів не завжди ефективне та приводить до необхідного результату. «Укладення адміністративних договорів про взаємодію ОВС з іншими суб'єктами системи профілактики адміністративних правопорушень має свої переваги, які визначаються загальними принципами договірної регулювання відносин, а саме:

- 1) диспозитивність правового регулювання (свобода договірних умов);
- 2) автономія волі сторін (добровільність укладення);
- 3) формально-юридична рівність сторін;
- 4) взаємна відповідальність сторін» [15, с. 99].

Організаційні форми управління профілактикою адміністративних правопорушень належать до сфери практичної діяльності, тобто до вчинення тих або інших управлінських дій з метою профілактичного впливу на адміністративну деліктність, більшість яких здійснюється для профілактики адміністративних правопорушень у межах неправової форми. Як правило, вони не потребують детального правового регламентування, але здійснюються відповідно до наданої компетенції та в межах чинних нормативних актів.

Існують такі організаційні форми взаємодії в профілактиці правопорушень:

- 1) спільне вивчення стану злочинності й інших правопорушень на території обслуговування;
- 2) розроблення й уживання спільних заходів із запобігання злочинам;
- 3) спільні перевірки стану боротьби зі злочинністю на окремих об'єктах;
- 4) спільні виїзди до населених пунктів, навчальних закладів, на підприємства для подання допомоги в запобіганні злочинам;
- 5) підвищення кваліфікації осіб, які здійснюють запобіжну діяльність;
- 6) обговорення результатів вживання заходів із запобігання правопорушенням;
- 7) обмін інформацією, що становить взаємний інтерес [14, с. 231];
- 8) спільна розробка й реалізація регіональних програм профілактики правопорушень;
- 9) координація профілактичної діяльності;
- 10) узгодження планів спільних дій за надзвичайних обставин;
- 11) створення об'єднаних штабів;
- 12) проведення спільних цільових заходів і операцій зі своєрідними алгоритмами комплексного вирішення проблем, які повторюються (цільові операції: «Перехоплення», «Сирена», «Грім», «Хвиля» тощо);
- 13) надання взаємної допомоги в забезпеченні особистої безпеки [2, с. 12–13].

Науковець О. Остапенко поділяє взаємодію органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному та місцевому рівнях на організаційний і функціональний блоки. «Організаційний блок складається з:

- виявлення причин та умов адміністративної деліктності;
- організації профілактики окремих видів деліктів та інших негативних явищ, тісно пов'язаних із правопорушеннями;
- обліку порушників та осіб з асоціальною поведінкою та організації щодо них профілактичного впливу – відповідають етапу підготовки до прийняття управлінського рішення.

Виконавчому рівню профілактичного впливу відповідає функціональний блок, який складається з:

- рейдів і спеціальних операцій, що проводяться силами органів поліції та громадськості щодо вилучення порушників із громадських місць;
- доповідей, лекцій, звітів, індивідуальних і групових бесід з питань недопущення вчинення протиправних дій;
- проведення зборів, сходів за місцем роботи й проживання населення з розглядом адміністративних деліктів;
- правової пропаганди зі зміцнення правопорядку з використанням періодичних видань, радіо й телебачення;
- направлення інформації на адресу державних органів і громадських організацій, виробничих колективів різної форми власності, яка сприяє виявленню та усуненню причин та умов адміністративних деліктів;
- шефства, наставництва й залучення до суспільно корисних занять осіб, щодо яких здійснюється профілактика» [17, с. 253].

«Практика діяльності координаційних органів дає можливість об'єднати зусилля суб'єктів профілактики, які мають різну компетенцію. Позитивним є й об'єднання зусиль і вироблення узгоджених позицій на добровільних засадах, шляхом спільного обговорення проблеми, а не за вказівкою. Координаційні органи достатньо динамічні, спроможні адекватно реагувати на найменші зміни зовнішнього середовища. Їх можна швидко створювати, реорганізовувати, ліквідувати, адже немає труднощів, пов'язаних з переміщенням кадрів» [9, с. 96].

«При органах місцевого самоврядування та місцевих державних адміністраціях створено декілька координаційних органів, до складу яких входять представники ОВС і які здійснюють координацію зусиль у профілактиці адміністративних правопорушень. До таких органів, зокрема, належать Координаційні ради з питань суспільно-небезпечних залежностей та груп ризику громадян, Координаційні ради з питань соціального і правового захисту неповнолітніх та запобігання правопорушенням у їхньому середовищі, робочі групи зі сприяння реалізації Програми скоординованих дій правоохоронних і контрольних органів щодо боротьби з незаконним виробництвом, поширенням і реалізацією аудіо- й відеопродукції, компакт-дисків та інших об'єктів інтелектуальної власності, міжвідомчі координаційно-методичні ради з правової освіти населення» [15, с. 111].

Характерною формою спільних організаційних заходів для прийняття узгодженого управлінського рішення є проведення координаційних нарад для узгодження дій суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень, які проводяться за ініціативою будь-якого із суб'єктів. Таку форму узгодження використовують місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та прокуратури. «Прокуратура організовує координаційні наради переважно для узгодження дій правоохоронних органів у боротьбі з окремими видами злочинів, а не з адміністративними правопорушеннями. ОВС організовують такі наради для узгодження дій з іншими органами виконавчої влади та правоохоронними громадськими формуваннями. Для участі в координаційних нарадах можуть запрошуватися керівники чи представники інших суб'єктів та учасників профілактичної діяльності» [5 с. 177], інші працівники правоохоронних органів, керівники місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, органів військового управління, контрольних органів, посадові особи, які можуть

брати участь в обговоренні питань, що розглядаються. Для врахування громадської думки й висвітлення прийнятих рішень на нараду можуть запрошуватися представники громадських об'єднань і ЗМІ. Належно оформлені рішення координаційної наради є обов'язковими для виконання органами та установами, що беруть участь у профілактичній діяльності. На виконання їхніх постанов керівники органів у межах своїх повноважень і прийнятого спільного рішення можуть видавати накази, указівки, розпорядження.

Територіальні органи внутрішніх справ проводять спільні профілактичні рейди та перевірки з різними місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, які здійснювалися разом із представниками управлінь освіти та науки державних адміністрацій, відділів освіти міськвиконкомів, служб у справах дітей обласних державних адміністрацій і міськвиконкомів

Вагомий профілактичний потенціал мають організаційні заходи, спрямовані на правове виховання й освіту населення. Ефективність заходів загального адміністративно-правового запобігання залежить від ступеня та якості інформування про адміністративне законодавство [17, с. 250]. Взаємодія ОВС у цій діяльності з іншими суб'єктами профілактики адміністративних правопорушень здійснюється через участь у засіданнях міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення, через спільні виступи в засобах масової інформації, трудових колективах, навчальних закладах тощо.

Організаційні форми взаємодії дають прийняти ефективне узгоджене управлінське рішення та здійснювати заходи щодо його реалізації. Поряд із цим актуальним залишається питання вирішення таких проблем:

– вибір і пошук таких організаційних форм взаємодії, які б створювали умови для повної реалізації можливостей суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень;

– підвищення ефективності наявних організаційних форм взаємодії територіальних ОВС із місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування в профілактиці адміністративних правопорушень.

Процес управління не завершується прийняттям рішення без його ефективного виконання. Крім того, узгоджене управлінське рішення має ґрунтуватися на реальних можливостях взаємодіючих суб'єктів профілактики. Потрібно активніше запроваджувати нові організаційні форми взаємодії суб'єктів профілактики, зокрема нові методи навчання учасників профілактичного процесу.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, акцентуємо увагу на особливостях взаємодії органів виконавчої влади у сфері правопорядку на регіональному й місцевому рівнях в Україні:

1. Взаємодія відбувається на рівні нормотворчої діяльності, яка не унормована чинним законодавством, зокрема організаційний його складник.

2. ОВС ініціюють взаємодію в питаннях підготовки нормативних актів профілактичної спрямованості, а місцеві ради й виконавчі органи влади є ініціаторами на етапі їх узгодження та експертизи.

3. Існування координаційних структур такої взаємодії й розгалуженої низки координаційно-організаційних заходів.

4. Взаємодія породжує адміністративно-процесуальні відносини, які належать до управлінських правовідносин.

5. Адміністративні комісії місцевих органів виконавчої влади виступають як суб'єкти профілактики адміністративних правопорушень.

6. Особливість взаємодії ґрунтується на адміністративних договорах, пов'язаних саме зі спільною реалізацією владних повноважень, координацією зусиль для досягнення будь-яких інтегрованих результатів управлінської діяльності. Договори мають цивільно-правову природу, а під час реалізації владних повноважень – ні. Вони стають надзвичайно актуальними в аспекті поглиблення процесу децентралізації в Україні.

7. Іншою особливістю є те, що ОВС та органи місцевого самоврядування виступають як рівноправні, організаційно не підпорядковані суб'єкти профілактичної діяльності.

У зв'язку з окресленими сучасними особливостями взаємодії органів виконавчої влади у сфері охорони правопорядку на регіональному та місцевому рівнях в Україні потрібно відмітити проблемну тенденцію в цій сфері, зумовлену складнощами адміністративно-територіальної реформи в Україні, яка гальмується як на центральному управлінському рівні, так і на місцевому та регіональному рівнях. Гальмування децентралізаційних процесів, які не отримують своїх чітко окреслених перспектив, руйнують позитивні риси особливостей взаємодії органів виконавчої влади у сфері охорони правопорядку на регіональному та місцевому рівнях, що привносить хаос стосовно забезпечення правопорядку в суспільстві, особливо на місцевому рівні, руйнують чітку управлінську систему реалізації правоохоронної функції держави.

Список використаних джерел:

1. Адміністративна діяльність. Частина особлива : підручник / за заг. ред. проф. О.М. Бандурки. Харків : Еспада, 2000. 356 с.

2. Андрєєва О.Б. Діяльність органів внутрішніх справ по профілактиці правопорушень в сучасних умовах : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків : Університет внутрішніх справ, 1999. 17 с.

3. Афанасьев К.К. Административные договоры: реалии та перспективи : монографія. Луганськ, 2004. 320 с.
4. Бандурка О.М. Административный процесс : підручник. Київ, 2001. 336 с.
5. Бугайчук К.Л. Административні проступки: сутність та організаційно-правові заходи їх профілактики : дис. ... канд. юрид. наук : 12.0.07. Харків, 2002. 243 с.
6. Галлиган Д.В. Полянский, Стариков Ю. Административное право: история развития и основные современные концепции. Москва : Юристъ, 2002. 410 с.
7. Голосніченко І.П., Стахурський М.Ф. Административный процесс : навчальний посібник. Київ : ГАН, 2003. 256 с.
8. Грень Р.Р. Взаємодія оперативних підрозділів правоохоронних органів України у протидії злочинам у сфері обігу наркотичних засобів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2016. Вип. 38 (2). С. 99–102.
9. Жалинский А.Э., Костицкий М.В. Эффективность профилактики преступлений и криминологическая информация. Львов, 1980. 212 с.
10. Загальна теорія держави і права / за ред. В.В. Кофєйчикова. Київ : Юрінком, 1997. 320 с.
11. Каюмов Р.К. Административные комиссии исполкомов местных советов депутатов трудящихся и их роль в предупреждении правонарушений : лекция. Ташкент, 1974. 47 с.
12. Ківалов С.В. Основні завдання реформування адміністративного права. *Актуальні проблеми держави та права*. 2001. № 11. С. 350–355.
13. Колпаков В.К., Кузьменко О.В. Адміністративне право України : підручник. Київ, 2003. 544 с.
14. Курс кримінології: Особлива частина : підручник : у 2 кн. / за заг. ред. О.М. Джузи. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 480 с.
15. Назар Ю.С. Взаємодія органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень : монографія. Львів, 2012. 160 с.
16. Остапенко О. Методи як засоби регулювання профілактики адміністративних правопорушень. *Вісник Львівського інституту внутрішніх справ*. 2002. № 2. С. 133–137.
17. Остапенко О.І. Адміністративна деліктологія: соціально-правовий феномен і проблеми розвитку. Львів, 1995. 312 с.
18. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина : навчальний посібник. Чернівці, 2003. 367 с.
19. Плішкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник. Київ, 1999. 702 с.
20. Резніченко В. Договір у системі джерел конституційного права України. Одеса, 1999. 136 с.
21. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес : монографія. Харків, 2003. 464 с.
22. Типовий регламент місцевої державної адміністрації : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 № 2263. *Офіційний вісник України*. 1999. № 50.
23. Штефан М.Й. Цивільний процес. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ, 2001. 696 с.

References:

1. Edited by prof. O.M. Bandurka. (2000), *Administrativna diyalnist. Osoblyva chastyna : pidruchnyk* [Administrative activities. Part special: textbook]. Publishing House of the University of Internal Affairs of Ukraine; "Espada". 356 p. [Ukraine].
2. Andreeva O.B. (1999) *Diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav po profilaktytsi pravoporushen v suchasnykh umovakh* [Activity of law-enforcement bodies on prevention of offenses in modern conditions] Ph.D thesis: 12.00.07 "Administrative law and process; finance law; information law" O.B. Andreeva; University of Internal Affairs. Kharkov, 17 p. [Ukraine].
3. Afanasyev K.K. (2001) *Administratyvni dohovory: realii ta perspektyvy: monohrafiia* [Administrative agreements: realities and prospects: Ministry of Internal Affairs of Ukraine] Lugansk. acad. internal affairs them. 10th anniversary of Ukraine's independence. Lugansk: RVV LAVS, 320 p. [Ukraine].
4. O.M. Bandurka, M.M. Tishchenko. (2004), *Administratyvnyi protses : pidruchnyk* [Administrative process: a textbook for higher education] Kyiv, Litera, 336 p. [Ukraine].
5. Bugaychuk K.L. (2002), *Administratyvni prostupky: sutnist ta orhanizatsiino-pravovi zakhody yikh profilaktyky* [Administrative delicts: the essence and organizational and legal measures for their prevention] Ph.D in law thesis: special. 12.00.2007. Kharkiv, 2002, 243 p. [Ukraine].
6. D. Galligan, V. Polyansky, Yu. Starilov. (2002), *Admynstratyvnoe pravo : istoriya razvytyia y osnovnye sovremennye kontseptsyy* [Administrative law: the history of development and basic modern concepts]. Moscow, Jurist, 410 p. [Russia].
7. Golosnichenko I.P. (2003), *Administratyvnyi protses: navch. Posibnyk* [Administrative process: textbook. Manual]. Kyiv, GAN, 256 p. [Ukraine].
8. Gren R.R. (2016), *Vzaiemodiia operatyvnykh pidrozdiliv pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy u protydyi zlochynam u sferi obihu narkotychnykh zasobiv* [Interaction of operative divisions of law enforcement bodies of Ukraine

in counteraction to crimes in the sphere of drug trafficking]. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law series. № 38 (2). Pp. 99–102. [Ukraine].

9. Zhalinsky A.E. (1980), *Effektyvnist profylaktyky prestuplenyi y kryminolohycheskaia informatsiia* [The effectiveness of crime prevention and criminological information]. Lviv, Higher school; Publishing house near Lviv. University, 212 p. [Ukraine].

10. A.M. Kolodiy, V.V. Kopeychikov, S.L. Lysenkov. (1997), *Zahalna teoriia derzhavy i prava* [General theory of state and law]. Kyiv, Yurinkom, 320 p. [Ukraine].

11. Kayumov R.K. (1974) *Admystryativnye komysyisy ispolkomov mestnykh sovetov deputatov trudiashchykh s ikh rol v preduprezhdenii pravonarusheni: lektsiia* [Administrative commissions of executive committees of local councils of workers' deputies and their role in preventing offenses], Tashkent, 47 p. [Russia].

12. Kivalov S.V. (2001), *Osnovni zavdannia reformuvannia administratyvnoho prava*. [The main tasks of administrative law reform]. *Aktualni problemy derzhavy ta prava* [Current issues of state and law], № 11, pp. 350–355. [Ukraine].

13. Kolpakov V.K. (2003), *Administratyvne pravo Ukrainy: pidruchnyk* [Administrative law of Ukraine: textbook]. Kyiv, YurinkomInter, 544 p. [Ukraine].

14. M.V. Kornienko, B.V. Romanyuk, I.M. Melnyk (2001), *Kurs kryminolohii: Osoblyva chastyna : pidruchnyk* [Criminology course: Special part]. Kyiv, Yurinkom Inter, 480 p. [Ukraine].

15. Nazar Yu.S. (2012), *Vzaimodiia orhaniv vnutrishnikh sprav iz mistsevymy orhanamy vykonavchoi vlady ta orhanamy mistsevoho samovriaduvannia u profilaktytsi administratyvnykh pravoporushen : monohrafiia* [Interaction of internal affairs bodies with local executive authorities and local self-government bodies in the prevention of administrative offenses: a monograph] Lviv, Lviv State University of Internal Affairs, 160 p. [Ukraine].

16. Ostapenko O.I. (2002), *Metody yak zasoby rehuliuвання profilaktyky administratyvnykh pravoporushen* [Methods as a means of regulating the prevention of administrative offenses] *Visnyk Lvivskoho instytutu vnutrishnikh sprav* [Visnyk of Lviv Institute of Internal Affairs], № 2, pp. 133–137. [Ukraine].

17. Ostapenko O.I (1999), *Administratyvna deliktolohiia: sotsialno-pravovyi fenomen i problemy rozvytku* [Administrative delictology: socio-legal phenomenon and problems of development], Lviv, Lviv Institute of Internal Affairs, 312 p. [Ukraine].

18. Perepelyuk V.G. (2003), *Administratyvnyi protses. Zahalna chastyna : navch. posibnyk* [Administrative process. General part: textbook. Manual] Chernivtsi, Ruta, 367 p. [Ukraine].

19. Plishkin V.M. (1999), *Teoriia upravlinnia orhanamy vnutrishnikh sprav : pidruchnyk* [Theory of management of internal affairs bodies: textbook], Kyiv, NAIAU, 702 p. [Ukraine].

20. Reznichenko V. (1999), *Dohovir u systemi dzherel konstytutsiinoho prava Ukrainy* [Agreement in the system of sources of constitutional law of Ukraine], Odesa, AstroPrint, 136 p. [Ukraine].

21. Stefanyuk V.S. (2003) *Sudovyi administratyvnyi protses : monohrafiia* [Judicial administrative process: monograph] Kharkiv, Firm «Consum», 464 p. [Ukraine].

22. *Typovi rehlement mistsevoi derzhavnoi administratsii* (1999), [Standard regulations of local state administration], resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 11.12.1999 № 2263, *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy* [Official Visnyk of Ukraine], № 50. [Ukraine].

23. Stefan M.J. (2001), *Tsyvilnyi protses* [Civil process]. 2nd ed, Kyiv, Publishing House «In Law», 696 p. [Ukraine].